

Projectvoorstel Neonatologie UZ Leuven - Koesterkaartjes

Project

In de NICU afdeling van UZ Leuven zetten we maximaal in op geïndividualiseerde ontwikkeling ondersteunende en familiegerichte zorg. Dit doen we binnen de NIDCAP-filosofie die als doel heeft stress te minimaliseren en een gezonde ontwikkeling te stimuleren door middel van gepersonaliseerde zorg die de behoeften van het kind en de familie erkent.

Binnen de interne werkgroep Koesterende en Ontwikkeling Ondersteunde Zorg (KOOZ) werden vanuit dit perspectief reeds verschillende projecten gelanceerd en gerealiseerd. Recent ontstond het idee om naar analogie van de reeds bestaande, aan de prematuur aangepaste, mijlpaalkaartjes een bundeltje met 'koesterkaartjes' in het zelfde A6 formaat te ontwerpen.

Tijdens het verblijf op de neonatale afdeling groeien de hersenen van een vroeggeboren baby nog heel wat. Die levensbelangrijke groei voltrekt zich op basis van zintuiglijke of sensorische ervaringen. Onze zintuigen zijn als het ware voelsprietten die ons iets vertellen over ons lichaam en de wereld daarbuiten. Aangename en afgestemde zintuiglijke ervaringen zijn helend en stimuleren de hersengroei en ontwikkeling. Stressvolle ervaringen kunnen omgekeerd nadelig zijn, zeker voor de ontwikkeling van extreem jonge en extra kwetsbare baby's.

Jonge baby's 'spreken' via hun gedragingen. Via deze lichaamstaal geeft een baby aan wat hij graag heeft en omgekeerd ook wanneer er nood is aan een rustpauze.

De koesterkaartjes reiken de ouders handvatten aan om **de bijzondere lichaamstaal** van hun jonge en vaak heel kwetsbare baby **te 'leren lezen'** en bevatten tips om er **afgestemd** op te **reageren**.

De kaartjes bevatten ook **informatie over onze verschillende zintuigen en de ontwikkeling ervan**. Ze bevatten **tips om van elke zintuiglijke ervaring een aangename en ontwikkeling ondersteunende ervaring te maken**.

Om als ouder je baby te kunnen troosten en tot rust te brengen is het belangrijk zelf ontspannen en rustig te zijn. Daarom worden ook voor **ouders ontspanningstips** afgestemd op verschillende zintuigen gegeven.

Al deze informatie zal, voorzien van toepasselijke illustraties, gebundeld worden in 15 à 20 koesterkaartjes. Via QR-codes zal er link gemaakt worden naar extra visuele informatie over bijvoorbeeld kangoeroezorg, borstvoeding, meditatieoefeningen, wandelpaden in de omgeving van de afdeling,

Doelstelling

Deze koesterkaartjes focussen op het leren begrijpen van baby's lichaamstaal en het er afgestemd op antwoorden. Ze zijn bedoeld als extra info en hulp voor de ouders, naast eventuele NIDCAP observaties en daaruit voortvloeiende aanbevelingen. Deze laatste zijn omwille van personeelsbeperkingen jammer genoeg niet voor iedereen weggelegd.

Door het beter begrijpen van de zintuiglijke ontwikkeling en ouders te leren hoe ze die bij hun baby positief kunnen ondersteunen, hopen we een extra ruggensteun te bieden aan ons NIDCAP verhaal.

Ouders hebben de kaartenbundel bed-side ter beschikking en kunnen op maat van hun baby uitzoeken welke informatie, verduidelijking of tips ze wanneer nodig hebben.

We hopen door deze koesterkaartjes aan te reiken de ouders nog beter te ondersteunen tijdens de ontdekkingsreis die ze samen met hun baby afleggen om zo hun onderlinge band te smeden en te verstevigen.

Referenties

- Individualized developmental care for high risk newborns in the NICU: a practice guideline. Vandenberg KA. Early Hum. Dev. 2007 Jul;83(7):433-42.
- The newborn individualised developmental care and assessment program: A model of care for infants and families in hospital settings. Vittner D, Butler S, Lawhon G, Buehler D. Acta Paediatr. 2025 Apr;114(4):743-751.

Projectplan

Tekst en lay-out zijn quasi klaar. Indien een voorinzage van de inhoud wenselijk is, kan daar voor gezorgd worden.

Films over kangoeroezorg en borstvoeding moeten nog gemonteerd worden.

QR-code links moeten nog aangemaakt worden.

Zodra dit alles een feit is en budget rond is, kan druk van start gaan. We hopen dat dit in 2026 een feit wordt.

Indien budget ontoereikend is voor het bijvoegen van informatieve films kan dit uitgesteld naar een tweede oplage.

Op jaarbasis plannen we 500 kaartbundels nodig te hebben.

Kostenraming

- 15-20 illustraties x 45 euro: 675 – 900 euro
- 2000 sets van 15 koesterkaartjes: 3000 euro (= voor periode van 4 jaar)
- 2000 hoesjes: 2300 euro
- (Montage) film kangoeroezorg en borstvoeding en QR links: +/- 4000 euro

Actoren van project

Christine Vanhole (projectleider)

- Neonatoloog
- NIDCAP professional – co-director Leuven NIDCAP Training Center
- Lid KOOZ werkgroep
- Coördinator psychosociale omkadering neonatologie
- Voorzitter Nicolasfonds vzw

Anne Debeer

- Neonatoloog
- Medisch diensthoofd neonatologie
- NIDCAP professional – director Leuven NIDCAP Training Center
- Lid KOOZ werkgroep

Annemie Van Deyck

- Verpleegkundige NIZ
- Lid KOOZ werkgroep, waarbinnen
 - Voorzitter ouderraad NIZ
 - Voorzitter 'Brussen' begeleiding NIZ
 - Werkgroep rouw en palliatieve zorg NIZ
 - Werkgroep ontslagvoorbereiding NIZ
- Borstvoedingsconsulent NIZ
- Social media coordinator Facebook NIZ
- Referentieverpleegkundige palliatieve kindergeneeskunde UZ Leuven

Lore Van Hoorne

- Verpleegkundige NIZ
- NIDCAP professional in opleiding
- Lid KOOZ werkgroep
- Draagconsulent
- Social media coordinator Instagram NIZ

Bieke Bollen

- Psycholoog - PhD NIZ
- IMH deskundige
- NIDCAP trainer - Leuven NIDCAP Training Center
- Lid KOOZ werkgroep waarbinnen
 - Jaarlijkse zelftoetsing van KOOZ werking aan het internationaal erkende NIDCAP Nursery Program (NNP)

Kelly Janssens

- Verpleeg- en vroedkundig consulent NIZ
- NIDCAP trainer - Leuven NIDCAP Training Center
- Lid KOOZ werkgroep
- Lid adviesraad VVOC
- Lactatiekundige
- Projectcoördinator ontwikkelingsgerichte zorg FOD België